

TNC 97

Ordlista för arbetslivsinriktad rehabilitering

Tekniska nomenklaturcentralen (TNC)
Arbetslivsfonden

Tekniska nomenklaturcentralens publikationer nr 97

Ordlista för
arbetslivsinriktad
rehabilitering

Tekniska nomenklaturcentralen (TNC)
Arbetslivsfonden

Arbetslivsriktad rehabilitering : ordlista / Tekniska nomenklaturcentralen (TNC). - 32 s. - Solna : TNC, 1995. - (Tekniska nomenklaturecentralens publikationer; 97)

Ca 75 svenska termer och definitioner.

SAB: Ohaf

UDK: 331.82, 364.4

© 1995, Tekniska nomenklaturcentralen, Försäkringskassförbundet

Termerna och definitionerna i denna publikation bör användas i så stor utsträckning som möjligt. Utdrag medges om källan anges. Endast mångfaldigande av ordlistan eller registret i dess helhet eller större partier därav är enligt lagen om upphovsrätt av den 30 december 1960 förbjudet utan tillstånd av copyright innehavaren.

Grafisk framställning: Försäkringskassförbundet, Informationsenheten

Illustration: Per Jonebrink

Tryckeri: Sjuhäradsbygdens Tryckeri AB, Borås 1995

ISBN 91-7196-097-3

ISSN 0081-573X

Innehåll

Förord	5
Läsanvisningar	6
Ordlista	7
Institutioner och organisationer	28

Förord

Under senare år har aktiviteterna inom rehabiliteringsområdet ökat väsentligt både hos en rad myndigheter och ute på arbetsplatserna. För att underlätta kommunikationen mellan parter som är inblandade i rehabiliteringsarbete tog Arbetslivsfonden hösten 1993 initiativ till ett arbete med en ordlista över centrala begrepp inom den arbetslivsinriktade rehabiliteringen.

Resultatet av arbetet har blivit detta häfte som tar upp ett 75-tal begrepp. Ordlistan omfattar i huvudsak terminologi som rör socialförsäkringssystemet, arbetsmiljö samt insatser och metoder inom arbetslivsinriktad rehabilitering; begrepp som används inom den medicinska och sociala rehabiliteringen har däremot lämnats utanför.

Ordlistan har utarbetats av en arbetsgrupp bestående av företrädare för främst myndigheter med uppgifter inom den arbetslivsinriktade rehabiliteringen. Tekniska nomenklaturcentralen (TNC) har haft sekretariatsfunktionen.

Arbetsgruppen har haft följande sammansättning:

Göran Carlzon, Föreningen Svensk Företagshälsovård

Ylva Eklund, Riksförsäkringsverket

Lena Forell Wiklund, Arbetsmarknadsstyrelsen

Ulf Hallum, Socialstyrelsen

Annika Hultin, Arbetarskyddsstyrelsen

Calle Högås, Arbetslivsfonden

Mona Lundquist, Telia AB

Erik Olsson, Arbetslivsfonden (ordförande)

Anna-Lena Bucher, TNC

Lena Nordlund, TNC (t o m augusti 1994)

Gunnel Johansson, TNC (fr o m augusti 1994)

Det är en förhoppning att ordlistan ska bidra till att kostsamma missförstånd undviks och att den ska bädda för en konstruktiv dialog i det fortsatta arbetet med arbetslivsinriktad rehabilitering.

Stockholm i mars 1995

Ulf Westerberg

Direktör, Arbetslivsfonden

Läsanvisningar

Ordlistan består av alfabetiskt sorterade termposter som är uppställda på följande vis:

- svensk huvudterm och eventuella synonymer
- definition
- hänvisningar föregångna av "Jfr"
- anmärkning

Samtliga synonymer finns som uppslagsord i ordlistan med hänvisning till huvudtermen (t ex **arbetsmiljösäkring**, se *internkontroll av arbetsmiljö*.)

De termer som står efter uppmaningen "Jfr" (jämför) i termposten definieras på annan plats i ordlistan. Användaren rekommenderas att läsa även dessa definitioner för att få en mer komplett begreppsbild än den som enskilda termposter ger. (För exempel, se **nedsett arbetsförmåga** med hänvisning till *arbetshandikapad och funktionshinder*.)

I anmärkningen ges kompletterande upplysningar om begreppet.

Vissa termer förklaras av praktiska skäl i anmärkningen till en annan term. Sådana termer finns som uppslagsord i ordlistan, försedda med hänvisningen "se under". (För exempel, se **huvudskyddsombud**.) Termer som bör undvikas därför att de kan vara oklara eller tvetydiga kommenteras på liknande sätt i anmärkningen till den rekommenderade termen. (För exempel, se **arbetslivsinriktad rehabilitering**.)

I listan över organisationer och institutioner har endast de som har ett övergripande ansvar tagits med.

A

aktiv sjukskrivning

sjukskrivning under vilken läkaren ordinerar den sjukskrivne att under sjukskrivningstiden utföra bestämda aktiviteter för att förbättra förutsättningarna att kunna återgå till arbetet och därmed undvika att bli passiviserad

Aktiv sjukskrivning kan t ex innebära att den sjukskrivne deltar i motionsgrupper, går till arbetet för att hålla kontakt med arbetskamrater och deltar vid informationsmöten eller andra aktiviteter.

arbetsanpassning

anpassning av arbetsförhållandena efter de berörda personernas förutsättningar och behov ställt i relation till arbetets krav

Arbetsanpassning omfattar både fysiska, sociala, psykologiska och organisatoriska faktorer.

Arbetsanpassning kan avse såväl en grupp som en enskild person och kan göras i både förebyggande och rehabiliterande syfte.

När arbetsanpassningen avser en enskild persons arbetsplats talar man om **arbetsplatsanpassning**.

arbetsbiträde

person som har till uppgift att vid behov assistera en person med handikapp i dennes arbete

Jfr *handikapp*.

arbetsgivarring

grupp av arbetsgivare som samarbetar och samverkar kring frågor som rör arbetslivsinriktad rehabilitering

Jfr *arbetsträning*.

Genom arbetsgivareringen kan en anställd hos en av arbetsgivarna erbjudas t ex arbetsträning hos någon av de andra.

arbetshandikappad

person som på grund av fysiskt, psykiskt, intellektuellt eller socialmedicinskt funktionshinder har nedsatt arbetsförmåga och som därför har eller kan förväntas få svårigheter att få eller behålla en anställning på den reguljära arbetsmarknaden

Jfr nedsatt arbetsförmåga.

arbetshjälpmedel

personligt hjälpmedel eller särskild anordning på arbetsplats anpassad för en person med funktionshinder

Jfr funktionshinder.

Ett personligt hjälpmedel följer personen medan en särskild anordning finns på arbetsplatsen och kan användas av flera personer. Tidigare användes termen arbetstekniskt hjälpmedel om hjälpmedel för enskilda personer.

arbetsinriktad rehabilitering,

se under **arbetslivsinriktad rehabilitering**

arbetslinjen

principen om att arbetslösa eller personer med nedsatt arbetsförmåga i första hand ska beredas sysselsättning eller arbetslivsinriktad rehabilitering

Jfr arbetslivsinriktad rehabilitering, nedsatt arbetsförmåga.

Arbetslinjen har länge gällt inom arbetsmarknadspolitiken. Senare kom den principen också att införas i socialförsäkringens verksamhet och innebär då att man alltid bör ta ställning till om det är lämpligt och möjligt att initiera arbetslivsinriktad rehabilitering när en person blir sjukskriven för att undvika att sjukskrivningen blir långvarig och personen förtidspensionerad.

arbetslivsinriktad rehabilitering

rehabilitering som syftar till att en person ska återfå förmåga och förutsättningar att förvärvsarbeta

Jfr medicinsk rehabilitering, rehabilitering, social rehabilitering.

Arbetslivsinriktad rehabilitering bör inte benämnas **arbetsinriktad rehabilitering**, **arbetsplatsförlagd rehabilitering**, **arbetsplatsrehabilitering**, **arbetsplatsanknuten rehabilitering**, **arbetsrelaterad rehabilitering** eller **yrkesinriktad rehabilitering** därför att dessa termer på olika sätt är missvisande.

arbetsmiljö

faktorer i arbetssituationen som tillsammans påverkar berörda personer i fysiskt, psykiskt och socialt avseende

□

Jfr *arbetsorganisation*, *fysisk arbetsmiljö*, *psykosocial arbetsmiljö*.

arbetsmiljösäkring, se **internkontroll av arbetsmiljö**

arbetsoförmåga, se under **nedsatt arbetsförmåga**

arbetsolycksfall, se under **olycksfall i arbetet**

arbetsorganisation

organisation av hur arbetsuppgifter ska fördelas, utföras och samordnas i en verksamhet

Jfr *arbetsmiljö*.

arbetsplatsanknuten rehabilitering, se under **arbetslivsinriktad rehabilitering**

arbetsplatsanpassning, se under **arbetsanpassning**

arbetsplatsförlagd rehabilitering, se under **arbetslivsinriktad rehabilitering**

arbetsplatsprogram

program som är framtaget av arbetsgivare och anställda i samarbete och som beskriver nuvarande arbetsorganisation, planerade förändringar i denna samt planerade arbetsmiljö- och rehabiliteringsåtgärder i verksamheten

Jfr *arbetslivsinriktad rehabilitering*, *arbetsmiljö*, *arbetsorganisation*, *internkontroll av arbetsmiljö*.

Arbetslivsfonden har arbetat fram en arbetsmetod med arbetsplatsprogram som bas.

arbetsplatsrehabilitering, se under **arbetslivsinriktad rehabilitering**

arbetsprövning

rehabiliteringsåtgärd som syftar till att klarlägga en persons intressen och utvecklingsmöjligheter samt dennes fysiska, psykiska och sociala funktions- och arbetsförmåga ställt i relation till kraven på arbetsmarknaden

Jfr *arbetsträning*, *funktionsbedömning*.

Under arbetsprövningen får personen pröva olika konkreta arbetsuppgifter.

arbetsplatsrelaterad rehabilitering, se under **arbetslivsinriktad rehabilitering**

arbetsrelaterad sjukdom, se **arbetssjukdom**

arbetsrotation, se **arbetsväxling**

arbetssjukdom, arbetsrelaterad sjukdom

arbetsskada i form av sjukdom orsakad av skadlig inverkan i arbetet

Jfr *arbetsskada*, *olycksfall i arbetet*.

Med skadlig inverkan avses inverkan av varje faktor som med hög grad av sannolikhet har gett upphov till sjukdomen.

Termen *arbetssjukdom* tillhör socialförsäkringsområdet och har här givits en allmän och inte en försäkringsmässigt detaljerad definition.

Termen **yrkessjukdom** härrör från äldre lagstiftning och bör endast användas i samband därmed.

arbetsskada

skada eller sjukdom till följd av olycksfall eller annan skadlig inverkan i arbetet

Jfr *arbetssjukdom*, *olycksfall i arbetet*.

En arbetsskada kan antingen vara arbetssjukdom eller orsakas av olycksfall i arbetet.

Termen *arbetsskada* tillhör socialförsäkringsområdet och har här givits en allmän och inte en försäkringsmässigt detaljerad definition.

Termen **yrkesskada** härrör från äldre lagstiftning och bör endast användas i samband därmed.

arbetsskadeanmälan

anmälan till försäkringskassan om inträffad arbetsskada

Jfr *arbetsskada*, *arbetsskedeförsäkring*.

Arbetsgivaren är skyldig att göra arbetsskadeanmälan.

I händelse av dödsfall, svårare personskada, skada som samtidigt drabbat flera personer eller tillbud som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa, ska arbetsgivaren även underrätta Yrkesinspektionen.

arbetsskedeförsäkring

försäkring som kan ge ersättning vid arbetsskada och som gäller alla som förvärvsarbetar och de som genomgår sådan utbildning där det finns en särskild risk för arbetsskada

Jfr *arbetsskada*.

arbetsträning

rehabiliteringsåtgärd som innebär att en person systematiskt tränar sin fysiska, psykiska eller sociala funktions- och arbetsförmåga

Jfr *arbetsprövning*.

Arbetsträning innebär att en person tränar upp sin förmåga för en viss arbetsuppgift.

Den föråldrade termen **träning i reell miljö** bör undvikas för detta begrepp.

arbetsvägledning

insatser i form av information, kunskap och motivation som syftar till att ge arbetssökande underlag för beslut om val av yrkes- eller arbetsinriktning

arbetsväxling, arbetsrotation

organiserad växling mellan olika arbetsuppgifter för de anställda

Jfr *förebyggande åtgärd*, *rehabilitering*.

Arbetsväxling görs ofta i förebyggande eller rehabiliterande syfte och kan ske antingen enligt ett överenskommet system eller på enskilt initiativ inom en arbetsgrupp.

astmaskola, se under ryggskola

B

belastningsskada

skada eller sjukdom i stöd- och rörelseorganen som orsakats av någon form av belastning vilken överstigit vävnadens tolerans

Belastningsskador kan t ex uppstå genom monotona rörelser eller felaktiga arbetsställningar.

C

central rehabiliteringsgrupp, se under regional samverkansgrupp för rehabilitering

F

flerhandikappad

person med mer än ett funktionshinder som vart och ett innebär ett handikapp

Jfr *arbetshandikappad*, *handikapp*.

Flerhandikappad bör inte benämnas **multihandikappad**.

frånvaroperiod

period av frånvaro från arbetet oavsett orsak

Jfr *sjukperiod*.

funktionsbedömning

bedömning av en persons psykiska och fysiska förutsättningar och begränsningar

Jfr *arbetsprövning*.

funktionshinder, funktionsnedsättning

övergående eller bestående begränsning i en persons funktionsförmåga till följd av skada eller sjukdom

Jfr *handikapp, nedsatt arbetsförmåga*.

funktionsnedsättning, se funktionshinder

fysisk arbetsmiljö

den del av arbetsmiljön som rör biologiska, biomekaniska, kemiska, fysikaliska och tekniska förhållanden

Jfr *arbetsmiljö, psykosocial arbetsmiljö*.

förebyggande åtgärd

åtgärd som görs i syfte att förhindra oönskade händelser

Jfr *arbetskada, rehabilitering*.

I arbetsmiljösammanhang vidtas förebyggande åtgärder för att förhindra att människor drabbas av sjukdom eller skada i arbetet.

företagshälsovård

verksamhet med flerdisciplinär kompetens som bedrivs inom områdena arbetsmiljö, arbetsorganisation och arbetslivsinriktad rehabilitering

Jfr *arbetsmiljö, arbetslivsinriktad rehabilitering, arbetsorganisation*.

Inom området arbetsmiljö är företagshälsovården ofta förebyggande.

Företagshälsovården erbjuder uppdragsgivare kompetens att

identifiera och beskriva sambanden mellan arbetsmiljö,

arbetsorganisation, produktivitet och hälsa och kan vara organiserad

på olika sätt, t ex branschvis, inbyggd i företaget eller som en

fristående enhet. De enskilda företagshälsovårdsenheterna erbjuder

också olika tjänster inom hälsovård och rehabilitering.

förstadagsintyg, se under **läkarintyg**

förtidspension

pension som utbetalas till en person innan denne är berättigad till ålderspension om arbetsförmågan varaktigt är så nedsatt att han eller hon helt eller delvis inte kan förvärvsarbeta

Jfr nedsatt arbetsförmåga, sjukbidrag, vilande förtidspension.

Termen *förtidspension* tillhör socialförsäkringsområdet och har givits en allmän och inte en försäkringsmässigt detaljerad definition.

Förtidspension bör inte benämnas **sjukpension**.

förtroendeläkare

läkare verksam inom försäkringskassan som rådgivare i medicinska frågor

I förtroendeläkarens arbete ingår inte att fatta beslut i försäkringsärenden.

H

habilitering

planerade åtgärder av medicinsk, psykologisk, social eller pedagogisk art som syftar till att hjälpa personer med medfött eller tidigt förvärvat funktionshinder att utveckla funktionsförmågan eller kompensera funktionshindret

Jfr rehabilitering.

Gränsen för vad som anses vara ”tidigt förvärvat” kan utsträckas ända tills dess att utvecklingsperioden är avslutad, dvs i regel ända upp till 16–18 år.

handikapp

begränsning som ett funktionshinder innebär för en person i relation till omgivningen

Jfr *arbetshandikappad, flerhandikappad, funktionshinder*.
Ett handikapp är således ingen egenskap hos personen utan konsekvenserna av funktionshindren i relation till omgivningens utformning och krav. I en viss situation kan ett funktionshinder innebära ett handikapp medan det i en annan situation inte innebär det.

huvudskyddsombud, se under **skyddsombud**

I

Internkontroll av arbetsmiljö, arbetsmiljösäkring

arbetsgivares planering, ledning och uppföljning av verksamheten i syfte att säkerställa att arbetsmiljölagstiftningens krav efterlevs

Jfr *arbetsmiljö, arbetsplatsprogram*.

K

kort sjukfall

(sjukförsäkringsrättsligt:) sjukfall där försäkringskassan bedömt att den sjukpenningförsäkrade kan återgå till sitt vanliga arbete utan föregående arbetslivsinriktad rehabilitering

Jfr *kort sjukfrånvaro, långt sjukfall*.

Kort sjukfall, långt sjukfall, kort sjukfrånvaro och lång sjukfrånvaro är begrepp som lämnar utrymme för oklarhet därför att de står för olika saker i olika sammanhang; bl a kan samma term ha olika betydelse i olika sammanhang inom statistisk redovisning med avseende på hur långa sjukfallen är. Ändrad lagstiftning har också

bidragit till oklarheterna. Om man behöver använda dessa termer i någon annan betydelse än de som här definieras bör detta klart anges.

kort sjukfrånvaro

(sjukförsäkringstekniskt:) sjukfrånvaro där sjukperioden inte är längre än sjuklöneperiodens längd

Jfr kort sjukfall, lång sjukfrånvaro, sjuklöneperiod.

Kort sjukfall, långt sjukfall, kort sjukfrånvaro och lång sjukfrånvaro är begrepp som lämnar utrymme för oklarhet därför att de står för olika saker i olika sammanhang, bl a kan samma term ha olika betydelse i olika sammanhang inom statistisk redovisning med avseende på hur långa sjukfallen är. Ändrad lagstiftning har också bidragit till oklarheterna. Om man behöver använda dessa termer i någon annan betydelse än de som här definieras bör detta klart anges.

L

lokal samverkansgrupp för rehabilitering

samverkansgrupp för rehabilitering som omfattar ett eller flera av försäkringskassans lokalkontorsområden

□

Jfr regional samverkansgrupp för rehabilitering, samverkansgrupp för rehabilitering.

En lokal samverkansgrupp för rehabilitering kan förutom representanter för försäkringskassan bestå av t ex representanter för primärvården, företagshälsovården, socialtjänsten, arbetsförmedlingen eller arbetsmarknadsinstitutet och arbetsmarknadens parter.

lång sjukfrånvaro

(sjukförsäkringstekniskt:) sjukfrånvaro där sjukperiodens längd är längre än sjuklöneperioden

□

Jfr *kort sjukfrånvaro*, *långt sjukfall*, *sjuklöneperiod*.

Kort sjukfall, långt sjukfall, kort sjukfrånvaro och *lång sjukfrånvaro* är begrepp som lämnar utrymme för oklarhet därför att de står för olika saker i olika sammanhang, bl a kan samma term ha olika betydelse i olika sammanhang inom statistisk redovisning med avseende på hur långa sjukfallen är. Ändrad lagstiftning har också bidragit till oklarheterna. Om man behöver använda dessa termer i någon annan betydelse än de som här definieras bör detta klart anges.

långt sjukfall

(sjukförsäkringsrättsligt:) sjukfall där försäkringskassan bedömt att den sjukpenningförsäkrade inte kan återgå i arbete utan föregående arbetslivsinriktad rehabilitering

Jfr *kort sjukfall*, *lång sjukfrånvaro*.

Kort sjukfall, *långt sjukfall*, kort sjukfrånvaro och *lång sjukfrånvaro* är begrepp som lämnar utrymme för oklarhet därför att de står för olika saker i olika sammanhang, bl a kan samma term ha olika betydelse i olika sammanhang inom statistisk redovisning med avseende på hur långa sjukfallen är. Ändrad lagstiftning har också bidragit till oklarheterna. Om man behöver använda dessa termer i någon annan betydelse än de som här definieras bör detta klart anges.

läkarintyg

intyg från läkare om en persons hälsotillstånd

Jfr *läkarutlåtande*.

I vissa fall krävs läkarintyg redan från första sjukfrånvarodagen.

Detta kallas **förstadagsintyg**.

läkarutlåtande

läkares beskrivning av en persons hälsotillstånd med bedömningar utifrån detta

Jfr *läkarintyg*.

lönebidrag

statligt bidrag till arbetsgivare som anställer arbetshandikappad efter anvisning från arbetsförmedling eller arbetsmarknadsinstitut

Jfr *arbetshandikappad, näringshjälp*.

M

medicinsk behandling

behandling som utförs av medicinskt utbildad personal eller under ledning av sådan och som syftar till att lindra eller läka sjukdom eller skada eller att förhindra försämring av funktionsförmågan

medicinsk rehabilitering

rehabilitering som utförs av medicinskt utbildad personal eller under ledning av sådan

□

Jfr *arbetslivsinriktad rehabilitering, rehabilitering, rehabiliteringsmedicin, social rehabilitering*.

multihandikappad, se under **flerhandikapp**

N

nackskola, se under **ryggskola**

nedsatt arbetsförmåga

övergående eller bestående begränsning eller oförmåga att förvärvsarbeta på grund av skada eller sjukdom

□

Jfr *arbetshandikappad, funktionshinder*.

Nedsatt arbetsförmåga bör inte benämnas **arbetsoförmåga**.

näringshjälp

statligt bidrag till arbetshandikappad för att denne ska kunna starta verksamhet som egenföretagare

□

Jfr *arbetshandikappad, lönebidrag*.

O

ohälsotal

tal som anger genomsnittligt antal ersatta dagar med sjukpenning, rehabiliteringspenning, sjukbidrag eller förtidspension per försäkrad och år

Jfr *sjukfallsfrekvens, sjuktal, varaktighetstal*.

Tidigare ingick även arbetsskadesjukpenning i ohälsotalet, men denna är avskaffad sedan 1 juli 1993.

olycksfall i arbetet, arbetsolycksfall

olycksfall som inträffar i samband med arbetet eller under färd till eller från arbetsstället

Jfr *arbetsskada, arbetssjukdom*.

omplacera

ge en anställd annan arbetsuppgift hos samma arbetsgivare när den anställda på grund av sjukdom eller skada eller av andra skäl inte längre kan utföra sina tidigare arbetsuppgifter

Jfr *arbetsväxling*.

P

praktisk arbetsorientering och träning, PRAOT

arbetsvägledande och rehabiliterande åtgärder vid arbetsmarknadsinstitutet som syftar till att arbetssökande under kortare eller längre tid ska få pröva, bedöma och utveckla sin arbetsförmåga och sina arbetsförutsättningar i praktiska arbetssituationer

Jfr arbetsprövning, arbetsträning, arbetsvägledning.

PRAOT, se **praktisk arbetsorientering och träning**

psykosocial arbetsmiljö

den del av arbetsmiljön som rör arbetets innehåll, arbetsorganisation och sociala kontakter

□

Jfr arbetsmiljö, fysisk arbetsmiljö.

R

regional samverkansgrupp för rehabilitering

samverkansgrupp för rehabilitering som arbetar inom ett försäkringskasseområde

Jfr lokal samverkansgrupp för rehabilitering, samverkansgrupp för rehabilitering.

Ett försäkringskasseområde omfattar vanligen ett län.

En regional samverkansgrupp för rehabilitering kan förutom representanter för försäkringskassan bestå av t ex representanter för länsarbetsnämnden, hälso- och sjukvården, Yrkesinspektionen, primärkommunerna, företagshälsovården och arbetsmarknadens parter.

Central rehabiliteringsgrupp är en äldre term för detta begrepp.

rehabilitering

planerade åtgärder av medicinsk, psykologisk, social eller arbetsinriktad art som ska hjälpa personer med funktionshinder att utifrån personens förutsättningar återvinna bästa möjliga funktionsförmåga och bibehålla denna samt skapa förutsättningar för ett normalt liv

Jfr arbetslivsinriktad rehabilitering, funktionshinder, förebyggande åtgärd, medicinsk rehabilitering, social rehabilitering.

rehabiliteringsersättning

ersättning som betalas ut till en sjukpenningförsäkrad person som har nedsatt arbetsförmåga med minst en fjärdedel till följd av sjukdom eller skada och som deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering

Jfr arbetslivsinriktad rehabilitering, nedsatt arbetsförmåga, rehabiliteringspenning, särskilt bidrag.

rehabiliteringsmedicin

disciplin inom medicinen som uteslutande är inriktad på rehabilitering

Jfr rehabilitering.

rehabiliteringsorganisation

plan för arbetsanpassning och arbetslivsinriktad rehabilitering för samtliga anställda som arbetsgivare enligt lag är skyldig att ha

□

Jfr rehabiliteringsplan.

rehabiliteringspenning

den del av rehabiliteringsersättningen som ska täcka större delen av den inkomstförlust som uppstår för den sjukpenningförsäkrade när denne deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering

□

Jfr rehabiliteringsersättning, sjukpenning, särskilt bidrag.

Rehabiliteringspenning utgår istället för sjukpenning och ger en högre kompensation.

Termen *rehabiliteringspenning* tillhör socialförsäkringsområdet och har här givits en allmän och inte en försäkringsmässigt detaljerad definition.

rehabiliteringsplan

plan för rehabilitering som avser en person och som tillsammans med denne upprättas av försäkringskassan efter det att en rehabiliteringsutredning gjorts

□

Jfr *rehabiliteringsorganisation, rehabiliteringsutredning*.

Rehabiliteringsplanen ska förutom planerade åtgärder och kostnaderna för dessa även innehålla uppgifter om vem som ansvarar för åtgärderna samt en tidplan för genomförandet.

Termen *rehabiliteringsplan* tillhör socialförsäkringsområdet och har här givits en allmän och inte en försäkringsmässigt detaljerad definition.

rehabiliteringsutredning

utredning utförd av arbetsgivare eller under dennes ansvar i syfte att undersöka en anställds behov av rehabilitering

□

Jfr *rehabilitering, rehabiliteringsplan*.

Enligt huvudregeln ska arbetsgivaren göra en rehabiliteringsutredning när den anställde till följd av sjukdom har varit helt eller delvis frånvarande från sitt arbete under längre tid än fyra veckor i följd, när den anställdes arbete ofta har avbrutits av kortare sjukperioder eller när den anställde begär det. Om en person saknar arbetsgivare så gör försäkringskassan rehabiliteringsutredningen.

ryggskola

Jfr *förebyggande åtgärd, rehabilitering*.

Att gå i ryggskola är exempel på en rehabiliterande eller förebyggande åtgärd. Undervisningen sker i grupp och innehåller bl a information om ryggraden och dess sjukdomar, behandling av ryggbesvär, kroppsställningar som är belastande, lämpliga fysiska aktiviteter och arbetsteknikträning.

Andra exempel på liknande verksamheter är **astmaskola** och **nackskola**.

S

samverkansgrupp för rehabilitering

grupp med deltagare från olika myndigheter och verksamheter som handlägger gemensamma frågor rörande rehabilitering

Jfr lokal samverkansgrupp för rehabilitering, regional samverkansgrupp för rehabilitering.

Exempel på frågor som kan tas upp i en samverkansgrupp är utbildning, information, samverkansformer, projekt- och försöksverksamhet, statistik, uppföljning och utvärdering av rehabiliteringsverksamheten.

sjukbidrag

tidsbegränsad pension som utbetalas till en person innan denne är berättigad till ålderspension om arbetsförmågan på grund av sjukdom eller skada för avsevärd tid, minst ett år, är så nedsatt att han eller hon helt eller delvis inte kan förvärvsarbeta

Jfr förtidspension, vilande förtidspension.

Sjukbidragets storlek är detsamma som förtidspensionens. Man kan fortsätta att vara anställd under den tid man uppbär sjukbidrag.

Termen *sjukbidrag* tillhör socialförsäkringsområdet och har här givits en allmän och inte en försäkringsmässigt detaljerad definition.

sjukfallsfrekvens

genomsnittligt antal under året avslutade sjukpenningsfall per sjukpenningförsäkrad

□

Jfr ohälsotal, sjuktal, varaktighetstal.

sjuklön, se under sjuklöneperiod

sjuklöneperiod

period som omfattar den första dag den anställdes arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom och denne därför avhåller sig från arbete åt

arbetsgivaren, samt de därpå följande kalenderdagar som arbetsgivaren utbetalar ersättning för

Jfr *nedsatt arbetsförmåga, sjukpenning*.

Från 1 januari 1992 är sjuklöneperioden 14 dagar. Den ersättning som arbetsgivaren betalar ut till den anställde under sjuklöneperioden kallas **sjuklön**.

sjukpenning

ersättning från försäkringskassan till sjukpenningförsäkrad när dennes arbetsförmåga på grund av sjukdom eller skada är nedsatt med minst en fjärdedel

Jfr *nedsatt arbetsförmåga, sjukbidrag, sjuklöneperiod, sjukperiod*.

Termen *sjukpenning* tillhör socialförsäkringsområdet och har här givits en allmän och inte en försäkringsmässigt detaljerad definition.

sjukpension, se under **förtidspension**

sjukperiod

period under vilken den sjukpenningförsäkrade i oavbruten följd har rätt till sjuklön, sjukpenning eller rehabiliteringspenning

Jfr *frånvaroperiod, rehabiliteringspenning, sjuklöneperiod, sjukpenning*.

sjuktal

tal som anger genomsnittligt antal ersatta dagar med sjukpenning per sjukpenningförsäkrad och år

□

Jfr *ohälsotal, sjukfallsfrekvens, sjukpenning, varaktighetstal*.

skyddskommitté

kommitté, sammansatt av företrädare för arbetsgivare och anställda, som ska delta i planeringen av arbetsmiljöarbetet, övervaka det lokala skyddsarbetet, verka för en tillfredsställande arbetsmiljö och behandla frågor kring företagshälsovård, arbetsanpassning och arbetslivsinriktad rehabilitering

Jfr *arbetsanpassning, arbetsmiljö, företagshälsovård, rehabilitering*.

En skyddskommitté ska enligt arbetsmiljölagen finnas vid arbetsställen som regelbundet sysselsätter minst 50 anställda eller där de anställda begär det.

skyddsombud

person som företräder de anställda i arbetsmiljöfrågor

Jfr *arbetsmiljö, skyddskommitté.*

Skyddsombud ska enligt arbetsmiljölagen utses av de anställda på arbetsställen som sysselsätter minst 5 personer eller där arbetsmiljön så påkallar. Om det finns fler än ett skyddsombud ska minst ett av dessa utses till **huvudskyddsombud**.

skyddsron

regelbunden översyn av ett arbetsställe, utförd av skyddsombud och representanter för arbetsgivaren i syfte att förbättra arbetsmiljön

Jfr *förebyggande åtgärd, skyddsombud.*

Skyddsroner görs både som förebyggande och som uppföljande åtgärd.

social rehabilitering

rehabilitering som syftar till att en person socialt ska fungera i samhället

□

Jfr *arbetslivsinriktad rehabilitering, medicinsk rehabilitering, rehabilitering.*

särskilt bidrag

den del av rehabiliteringsersättningen som ska täcka vissa kostnader som uppstår för den sjukpenningförsäkrade i samband med arbetslivsinriktad rehabilitering

□

Jfr *rehabiliteringsersättning, rehabiliteringspenning.*

Termen *särskilt bidrag* tillhör socialförsäkringsområdet och har här givits en allmän och inte en försäkringsmässigt detaljerad definition.

T

träning i reell miljö, se under **arbetsträning**

V

varaktighetstal

tal som anger genomsnittligt antal ersatta dagar med sjukpenning i de under året avslutade sjukfallen

Jfr *ohälsotal*, *sjukfallsfrekvens*, *sjukpenning*, *sjuktal*.

vilande förtidspension

förtidspension som en person kan återfå efter ett förenklat ansökningsförfarande hos försäkringskassan när han eller hon prövat att återgå i arbete och arbetsförsöket har misslyckats

Jfr *förtidspension*.

Termen *vilande förtidspension* tillhör socialförsäkringsområdet och har här givits en allmän och inte en försäkringsmässigt detaljerad definition.

Y

yrkesinriktad rehabilitering, se under **arbetslivsinriktad rehabilitering**

yrkessjukdom, se under **arbetssjukdom**

yrkesskada, se under **arbetsskada**

Institutioner och organisationer

Arbetskyddsstyrelsen, ASS

Statlig förvaltningsmyndighet för arbetsmiljö- och arbetstidsfrågor samt chefsmyndighet för Yrkesinspektionen. Arbetskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen bildar Arbetskyddsverket.

Arbetsförmedlingen

Offentlig verksamhet inom Arbetsmarknadsverket som innefattar platsförmedling, arbetsförberedande åtgärder i form av vägledning, utbildning och arbetslivsinriktad rehabilitering samt sysselsättningsskapande åtgärder.

Arbetslivsfonden

Myndighet med uppgift att stödja arbetsgivarnas insatser för en bättre arbetsmiljö och arbetsorganisation samt rehabilitering av anställda och därigenom bidra till förnyelse av svenskt arbetsliv och minskad ohälsa. Arbetslivsfonden började sin verksamhet den 1 juni 1990 och upphörde den 30 juni 1995.

arbetsmarknadsinstitut

Offentlig verksamhet inom Arbetsmarknadsverket som innefattar utredande, vägledande, rehabiliterande och arbetsförberedande verksamhet för arbetslösa och personer som löper risk för arbetslöshet. Arbetsmarknadsinstitut ska ta sig an arbetssökande som p g a osäkerhet i yrkesvalet, begränsad arbetsförmåga eller andra problem i förhållande till arbetsmarknadens krav har särskilda svårigheter på arbetsmarknaden.

Arbetsmarknadsstyrelsen

Statlig förvaltningsmyndighet för allmänna arbetsmarknadsfrågor och chefsmyndighet för Länsarbetsnämnderna. Arbetsmarknadsstyrelsen ska leda, samordna och utveckla den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Försäkringskassan

Offentlig verksamhet som handlägger enskilda ärenden inom socialförsäkrings- och bidragssystemet på regional och lokal nivå.

Länsarbetsnämnd

Länsmyndighet inom Arbetsmarknadsverket för allmänna arbetsmarknadsfrågor. Länsarbetsnämnden ska leda, samordna och utreda den arbetsmarknadspolitiska verksamheten i länet.

Riksförsäkringsverket, RFV

Statlig förvaltningsmyndighet för socialförsäkringen och anslutande bidragssystem som ansvarar för den centrala ledningen för och tillsynen av de allmänna försäkringskassornas verksamhet.

Samhall AB

En av staten helägd företagsgrupp bestående av moderbolaget Samhall AB, regionala dotterbolag, affärsbolag och sällbolag. Samhalls uppgift är att skapa meningsfullt och utvecklande arbete åt arbetshandikappade där behoven finns.

Socialstyrelsen, SoS

Statens centrala expert- och tillsynsmyndighet inom socialtjänst, hälso- och sjukvård samt hälsoskydd.

yrkes- och miljömedicinska kliniker

Kliniker där det finns teoretiska och praktiska kunskaper om hur faktorer i arbetsmiljön och i den allmänna miljön påverkar hälsan hos individer och grupper bland befolkningen och där man utreder och behandlar vissa miljörelaterade sjukdomar. Verksamheten är särskilt inriktad på sambanden miljö och hälsa samt på prevention av miljörelaterade sjukdomar.

Yrkesinspektionen

Regional tillsynsmyndighet på arbetsmiljö- och arbetstidsområdet. I varje distrikt finns en yrkesinspektionsnämnd.

TNC

TNC, Tekniska nomenklaturcentralen, är en ideell förening som har till huvuduppgift att verka för att en lämplig teknisk terminologi skapas och används inom offentlig förvaltning, näringsliv, utbildningsväsen och massmedier. I uppgiften ingår därför att samordna olika fackområdens terminologier.

Adress: Västra vägen 9 C
171 46 SOLNA
Telefon: 08-735 85 25
Telefax: 08-27 32 86